

Pesmi

Tone
Pavček

SPOMLADANSKA VROČICA

Spet hodi veter pomladanski z mano
po pločnikih in jezen sili stran
z asfalta treznih pločnikov v pijanost
akacij, brez in bukev in platan,

med regrat, redkvice, radič, med rožno
razkošje brstov zelenečih trt,
ko vse je v vse odprto in vse možno
in pred življenjem se umika smrt.

In spet strmim, kako neznatni hrošček
sesa samoumevno listu sok,
kako na oljkah tudi polsuh košček
hosana vzklika in spet prste rok

ščemeča sla po božanju mravljinči,
da smejem se kot razuzdani Pan,
ko gre naproti mi, da me izniči
kot jedra ženska ta pomladni dan.

ZAKASNELA
ZAHVALA

Hvala za dar, ki mu pravim življenje,
stvarstvu in stvarniku, neumljivi igri narave,
hvala rojenicam, ki so, dobre in mile,
stale ob luči in čuvale plamen,
hvala angelom, ki niso trobili
v nebeške trobente za kilavo dete,
in žužkom, ki so žužnali v trobentice
svojo zgodbo o svetem.

Tistikrat se ni ustavila zibel
in samopašna ni legla temà
materi v krilo:
življenje samo je položilo
novorojenega na svoj nezlati oltar.

Tako je romar lahko začel pot,
ki jo hodi vse živo.
Tako je odšel od izvira k izlivu
iskat lepo in neizrekljivo.

Odtlej so se prižigale in utrinjale zvezde,
a noč je odpirala vrata v dan.
Ta je prihajal zmeraj bolj prazen
in gol in izropan in sam,
a ga sprejemal je zmeraj raje
in zmeraj bolj kot neizmerljivi dar.

Tako se je sama porodila zahvala
ne za najdeno neizrekljivo,
a za rojstvo, ki je začelo čudež,
ki mu pravim življenje.

PRED
MRAKOM

Šel sem večeru naproti
in sem naenkrat sam bil večer.

Zdaj stojim na parobku zemlje,
ki hoče še zmeraj nekam v daljavo,
stojim, ničesar ne čakam,
samo vase drsim vse bolj.

Medtem se krogla nebesna niža
in rdečica poševnih žarkov tipa
k meni na izproženo dlan.

Mila svetloba kakor dokončnost
 lije počasi in mirno vame.
 Tako stojim v luči, prvokrat luč,
 in ko zgorevam, spoznavam,
 da to ne potraja dolgo
 in da je neskončna milost
 večer.

SKORAJ
 PRAVLJICA

Tako je nemara od vekomaj.
 Samo zgubiš se in ni te več.
 Ne med njivami ne med vinogradi
 ne med osatom ne med prijatelji,
 zgubiš se tako popolno
 brez senc in sanj,
 tako nevidno, a zdavnaj predvideno,
 da te še bližnji ne najdejo,
 kot se ne najdeš več sam.
 A tako je od vekomaj.

Potem te nikjer ni več
 in si še zmeraj povsod
 v vsega in v nikogar zavesti.

In teče in teče in teče čas
 iz svetlobe v svetlobo,
 iz noči v noč.

Potem ti čez čas začne lesti
 skozi oči in ušesa
 in skozi usta po grlu k srcu
 zemlja, ki si jo ljubil,
 in te sesa, sesa, posesá,
 dokler ne postaneš še sam
 gruda, prst, brst, bit . . . bitje svetá
 in si znova povsod pričujoč.

SKORAJ
 PRAVLJICA 2

In nad tabo se križajo križi
 in se ti bližajo bližnji
 ped za pedjó,
 kakor je sojeno,
 kakor je pisano
 vsemu
 od vekomaj.

KROG Pravijo: samo zamah, zadah, trd prijem,
v skali mavrice rezko in mimogredé
pas črnine in znajdeš se že
onstran sebe, a v sebi na novo rojen.

Pravijo: še si ti, čeprav spremenjen
in nisi več tam, ampak drugje;
tam jemlješ vase mrak tujih življenj
in luč svojih smrti, ki s tabo žive.

Pravijo: svetloba od onstran sije
in vsi smo otroci visokih nebes.
Tako trta pozno jesensko sonce pije
in listje gnijoče, trhleči les

dišita po večnem. Tako tudi ti v krogu
krožiš od sebe k sebi, od boga k bogu.

SLAST Kar je, kar traja, v trajanju mineva.
Zbledi sij jutra, dan preide v noč,
hlastavi ogenj v srcu izgoreva,
volja kopní, gre iz telesa moč,

a na ostanke dni prijazno leže
novo doživljanje stvari sveta,
ki zde se, rešene poprejšnje teže,
kot zadnji nezaslužen dar neba.

In ko z rokama segam po tem daru,
ko po telesu kroži čista slast,
življenju vdinjam se kakor vladarju,
ki mu edinemu priznam oblast

in mislim, da nikoli ne potrka
na moja vrata zadnja gostja mrka.

SMRT JE Smrt je samo enkrat,
SAMO ENKRAT življenje pa traja in traja in traja.
Kakor obnavljanje znane pesmi.
Kakor poslušanje večne duše.
Kakor prehajanje iz legende v legendo.
Kakor spreminjanje kaplje v kapnik.
Kakor sesipanje peska v puščavi.
Kakor tavanje iz večnosti v večnost.

Smrt je samo enkrat.
 Konec je še konec in že začetek
 med še živeti in že potovati
 po neznanih pokrájinah, kamor grejo
 vesoljne dalje, koder se dalje tkejo
 niti življenja.

Smrt je samo enkrat.
 Samo hip. Samo rez. Samo pad.
 Samo odhod od tod
 k dragim na oni strani,
 v neko neslišno tišino
 ali v govor, neslišno tih,
 od koder prihajajo vedno znova,
 kot bi se zvezde prižigale,
 novi zanikovalci smrti –
 otroci, kuštravi angeli.

SMRT JE
 SAMO ENKRAT 2

Tako ne konča se in ne začenja
 nikoli
 večno sklenjeni krog.
 Duša bivanja sije.
 Le hip menjave oznanja
 slovesa srebrni rog.

NENAPISANO

Svetloba nenapisane vrstice
 omamlja vid in šumota po čustvih,
 razširja prsi, žile in zenice,
 po grlu leze, seli se po ustih,

dokler ne najde šuma, tona, zvoka,
 ki jo, kot struga pótok, uokvirja,
 da končno pride kot spod slavoloka
 na čistost izdajalskega papirja

in ni več, kar bila je ob spočetju.
 Ni več ne luč, ne slast, ne moč, ne milost,
 kot da se v pesku na tem pustem svetu
 je sveto in mužévno razgubilo –

in gol stojiš pred to goloto kot morilec.
 Zato so do obupa vse bolj mile
 mi le še nenapisane vrstice,
 ki ne umro, ker niso se rodile.